

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Yttrande över remiss - Förbättrat grundskydd för pensionärer S2019/00462/SF

Socialdepartementet har inbjudit Umeå kommun att lämna synpunkter på promemorian Förbättrat grundskydd för pensionärer.

Sammanfattning av promemorian

Rubricerad promemoria bygger vidare på delar av det reformpaket som presenterades i departementspromemorian Översyn av grundskyddet för pensionärer - Inriktning för ett nytt grundskydd (kallas härnäst grundskyddsutredningen). Grundskyddsutredningen gjordes främst mot bakgrund av att grundskyddets omfattning, efter en lång period av reallönetillväxt, har minskat i förhållande till medianinkomsten i samhället. Utredningen var även ett led i arbetet för mer jämställda pensioner mellan kvinnor och män.

I grundskyddsutredningen konstaterades att garantipensionens inkomstprövning inte är helt effektiv för att hjälpa ekonomiskt utsatta, att bostadstilläggets utformning inte är helt ändamålsenlig och att grundskyddspensionärer har svaga incitament för att senarelägga sitt pensionsuttag. Mot den bakgrunden sågs behov av förbättringar inom ramen för det nuvarande grundskyddet. Förslag utformades i form av en paketslösning, där förändringar i garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd tillsammans skulle ge ett mer träffsäkert och ändamålsenligt grundskydd.

En arbetsgrupp bestående av tjänstemän vid Regeringskansliet (benämns härnäst som arbetsgruppen) har haft i uppdrag att slutföra ovan nämnda utredningsarbete samt lägga fram ett reformpaket med lagförslag för grundskyddet, vilket presenteras i rubricerad promemoria. Arbetsgruppen har haft samma utgångspunkter och problembeskrivning som i grundskyddsutredningen. Grundskyddsutredningens förslag är något förändrade på grund av vissa synpunkter från remissinstanserna och ett avgörande från EU-domstolen som förändrar förutsättningarna för

garantipensionen. Den domen gav upphov till en utredning av garantipensionens konstruktion ur ett internationellt perspektiv. I avvaktan på utredningens resultat är det, enligt arbetsgruppen, inte lämpligt att göra större förändringar i garantipensionen. Dessutom bedöms det vara tidsmässigt svårt att hinna genomföra grundskyddsutredningens förslag till förändringar i garantipensionen fram till den 1 januari 2020. I promemorian föreslås därför endast förändringar som ligger inom ramen för grundskyddets nuvarande konstruktion.

En av utgångspunkterna för förslagen är att grundskyddet ska präglas av principen om allmän välfärd och ge ett reellt och rimligt ekonomiskt skydd. Samtidigt ska det finnas tydliga incitament för arbete. Ytterligare utgångspunkter är att grundskyddet ska bidra till att minska de skillnader i pension som finns mellan kvinnor och män samt att grundskyddets konstruktion ska vara transparent och enkel att förstå. Arbetsgruppen uppskattar att införandet av reformpaketet med lagförslag kommer leda till en förbättrad ekonomisk situation för de flesta med låga pensioner. Ett mindre antal pensionärer beräknas dock få ekonomiska försämringar. Skillnaderna i pension mellan män och kvinnor bedöms bli mindre.

Umeå kommuns yttrande

Umeå kommun är positiv till reformpaketet med lagförslag för ett förbättrat grundskydd för pensionärer. Intentionerna med förslagen stämmer väl överens med det Umeå kommun anser är viktigt. Positivt är även att arbetsgruppens skäl bakom förslagen är tydligt motiverade. Vidare uppskattar Umeå kommun att reformpaketet med lagförslag är välgenomtänkta, arbetsgruppen har reflekterat över både vilka positiva och negativa effekter lagförslagen kan få. I reflektionerna framgår tydligt att lagförslagen kan uppfylla intentionerna med reformpaketet. Umeå kommun vill dock att regeringen försäkras om att ett förbättrat grundskydd inte leder till ekonomiska försämringar för pensionärerna med de lägsta inkomsterna.

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör

Camilla Nilsson
Utredare